

Lausunto HSY:n alustavasta toiminta- ja taloussuunnitelmaehdotuksesta vuosille 2020-2022/HP

VD/6337/00.04.03/2019

HP/HW

Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymän (jatkossa HSY) hallitus on pyytänyt Vantaan kaupungilta 17.6.2019 päivätyllä lausuntopyynnöllä (VD/6337/00.04.03/2019) lausuntoa HSY:n alustavasta toiminta- ja taloussuunnitelmaehdotuksesta (TTS) vuosille 2020-2022. Lausunnot on pyydetty antamaan 30.8.2019 mennessä.

HSY:n yhtymäkokouksen on kuntalain mukaan hyväksyttävä kuntayhtymälle taloussuunnitelma, joka ajoittuu vähintään kolmelle seuraavalle vuodelle. HSY:n perussopimuksen mukaan toiminta- ja taloussuunnitelmasta on pyydettävä jäsenkuntien lausunnot ennen sen hyväksymistä.

Taloussuunnitelman ensimmäinen vuosi on talousarviovuosi. Talousarviossa hyväksytään kuntayhtymän toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet ja se on laadittava siten, että edellytykset kuntayhtymän tehtävien hoitamiseksi turvataan.

Toiminta- ja taloussuunnitelmaehdotuksen 2020-2022 tavoiteasetanta ja budjetointi perustuvat kuntayhtymän hallituksen 16.3.2018 hyväksymään uuteen strategiaan 2025. TTS-kauden tavoitteiden ja hankkeiden pohjana ovat strategiset päämäärät: ympäristövastuu ja resurssitehokkuuden edelläkävijä, korkea toimintavarmuus, sujuvat palvelut ja vakaa talous sekä mahdollistajapäämäärät: hyvän työelämän kehittäjä, aktiivinen uuden teknologian hyödyntäjä, tiedolla vaikuttaja ja yhteistyön rakentaja.

Suoritteet:

HSY:n verkostoon pumpatun veden määrän ei arvioida kasvavan suunnittelukaudella. Vuonna 2020 tuotetun veden määrän arvioidaan olevan 94,2 milj.m3 ja laskutettavan vedenmyynnin 75 milj.m3. Viikinmäen ja Suomenojan jätevesipuhdistamoilla käsiteltävän jäteveden määrän arvioidaan olevan yhteensä 139,9 milj.m3 vuonna 2020.

Vuonna 2020 HSY:n asiakaskiinteistöillä tehdään n. 8,8 miljoonaa jäteastietyhjennystä ja kuljetetaan jätteitä yhteensä noin 365 000 tonnia, joista Vantaan Energian jätevoimalaan toimitetaan yhteensä n. 273 000 tonnia jätteen energiakäyttöön.

Vuoden 2020 keskimääräinen henkilöstömäärä on yhteensä 806,1 henkilötyövuotta, joka on samalla tasolla vuoden 2019 kanssa. Henkilöstön määrällinen tarve on arvioitu voimassa olevassa henkilöstösuunnitelmassa 2019-2021.

Talous:

HSY:n toimintatuotot vuonna 2020 ovat 375 milj. euroa. Tuotot kasvavat 9,7 milj.euroa (2,7 %) vuoden 2019 ennusteeseen verrattuna. Vesitaksoihin tehdään 2 % reaalikorotus. Jäsenkunnilta perittävä yleisten alueiden hulevesikorvaus pienentää jäteveden käyttömaksun korotustarvetta. Rakentamisen volyymin arvioidaan pysyvän vielä vuonna 2020 korkealla tasolla, mikä näkyy liittymismaksutuotoissa.

Jätehuollon toimintatuottojen ja suoritteiden ennakoidaan vähenevän suunnitelmakaudella. Pääasialliset syyt tähän ovat jätelain muutokset, sekajäteastioiden tyhjennysmäärien väheneminen sekä jätteiden lajittelun tehostaminen. Jätehuollossa sekajäteastian tyhjennyshintaan on laskettu 2 % reaalikorotus.

Jäsenkunnilta perittävät kuntaosuudet vuonna 2020 ovat 4,14 milj. euroa (vuonna 2019 4,10 milj. euroa). Kuntaosuuksilla katetaan ne seutu- ja ympäristötiedon sekä ilmastoinfon toiminta- ja pääomakulut, joita ei saada katettua palvelutuotannon myynnistä ja hankerahoituksista saaduilla tuloilla.

HSY:n toimintamenot vuonna 2020 ovat 183,2 milj.euroa, 5,4 milj.euroa (3,0 %) suuremmat kuin vuoden 2019 ennusteessa. Menoissa on otettu huomioon toiminnan muutokset ja merkittävimmät tiedossa olevat kustannusmuutokset kuten lomarahaleikkausten päättyminen vuonna 2020, kemikaali- ja energiahintojen korkea taso sekä eräät kertaluonteiset kustannuserät kuten pilaantuneiden maa-ainesten puhdistaminen Espoon Finnoossa (2,5 milj.euroa).

HSY:n investoinnit perustuvat HSY:n yhtymäkokouksen 16.11.2018 hyväksymään investointiohjelmiin vuosille 2019-2028. Tärkeimmät muutokset investointiohjelman aiheutuvat Blominmäen hankkeen muutoksista sekä Raide-Jokerin aiheuttamista johtosiirroista. Vuoden 2020 investoinnit ovat yhteensä 223,3 milj. euroa, josta 203,3 milj. euroa on vesihuollon ja 18,0 milj. euroa jätehuollon investointeja. Suunnitelmakauden merkittäviä hankkeita Vantaalla ovat Hakunilan vesitornin yhteyksien kahdentaminen ja Kivistön runkoviemärin investointi. Haja-asutusalueen vesihuoltoa rakennetaan Kiilan alueella.

Toimintakate vuonna 2020 on 193,8 milj. euroa. Vuosikate on vuonna 2020 123,6 milj. euroa. Tilikauden tulos vuonna 2020 on vuosikatteesta vähennettävien käyttöomaisuuspoistojen jälkeen 18,2 milj. euroa ylijäämäinen. Jätehuollon investointivarausten aiempaan purkamiseen liittyvien poistoerokirjausten ja vesihuollon tuloksesta maksettavien tuloverojen jälkeen tilikauden ylijäämä on 17,8 milj. euroa

Nettorahoitusmenot kasvavat tasaisesti koko suunnitelmakauden ajan vesihuollon suuren investointitarpeen aiheuttaman lisälainanoton seurauksena. Koko suunnitelmakaudella joudutaan nostamaan uutta ulkopuolista lainaa lähes 378,6 milj. euroa. Ulkopuolisilta nostetun pitkäaikaisen velan yhteismäärä suunnitelmakauden lopulla on noin 602,6 milj. euroa. HSY:n omavaraisuusaste heikkenee koko suunnitelmakauden ollen vuoden 2022 lopussa 27,7 %, kun viimeisimmässä tilinpäätöksessä omavaraisuusaste oli 29,2 %.

Tekninen lautakunta 20.8.2019 § 6

Apulaiskaupunginjohtajan esitys:

Päätetään esittää kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon antamista Helsingin seudun ympäristöpalvelut kuntayhtymän hallitukselle HSY:n alustavasta toiminta- ja taloussuunnitelmaehdotuksesta 2020–2022:

Vantaa on sitoutunut kiertotalouden ja valtakunnallisen jätehuoltosuunnitelman tavoitteisiin. Tämä tarkoittaa sitä, että yhdyskuntajätteen kierrätysaste nostetaan 55 %:iin vuoteen 2023 mennessä. HSY:n asettama 46 %:n kierrätysaste kotitalousjätteelle vuoteen 2020 ja 60 %:n kierrätysaste yhdyskunta- ja kotitalousjätteelle vuoteen 2025 on oikeansuuntainen ja mahdollistaa Vantaan omin tavoitteiden saavuttamisen. Lisäksi myönteisenä pitkän tähtäimen tavoitteena on parantaa edelleen materiaalien kierrätystä kotitalousjätteestä esikäsittelyn ja lajittelun avulla. Jätehuollon investointistrategiassa on varaus lajittelun pilotointiin robotiikan avulla. HSY:n tavoitteena on muovi-, lasi-, metalli-, puu- sekä paperi- ja kartonkipakkausjätteiden kierrätystavoitteita nostetaan selvästi nykyisestä. Suunnitelmasta ei kuitenkaan ilmene mitkä ovat nykyiset kierrätystavoitteet ja kuinka paljon niitä on tarkoitus nostaa.

HSY:n tavoitteena on vaatia vaihtoehtoisen polttoaineiden käyttöä 10% jätehuollon kuljetusurakkakilpailuissa vuonna 2020. Vantaan kaupunki katsoo, että tavoitteen voisi asettaa selkeästi kunnianhimoisemmaksi.

HSY edistää uusien 1.1.2021 voiman astuvien erilliskeräysvelvoitteiden (lasi, metalli, biojäte, muovipakkaukset ja kartonki) valmistelevia toimenpiteitä mm. kilpailuttamalla astiahankinnat ja astioiden jakelu. Muovipakkausten vapaaehtoinen erilliskeräys kasvaa vuoden 2019 mukaisesti ja todennäköisesti lähes kaikki erilliskeräysvelvoitteiden piiriin tulevista asiakkaista ovat jo vuoden 2020 loppuun mennessä liittyneet keräykseen. Tämä vastaa hyvin Vantaan tavoitteita.

Vuonna 2019 aloitettu pientalojen monilokerokeräyspilotti jatkuu vuoden 2021 toukokuun loppuun. Vuoden 2020 aikana HSY aikoo tehdä päätöksen monilokerokeräyksen jatkamisesta. Vantaan kaupunki kannustaa etenemään asiassa nopeasti, koska pientalojen kierrätysmahdollisuuksien parantaminen monilokerokeräysastioita käyttämällä olisi erittäin suuri parannus ja vaikuttaisi todennäköisesti kierrätysasteeseen myönteisesti. Kierrätysasteen parantamista ja kiertotalouden edistämistä tukee suunniteltu yhteistyö Pääkaupunkiseudun Kierrätyskeskuksen kanssa. Poistotekstiilijätteen keräystä pilotoidaan Sortti- asemilla.

HSY:n tekemä työ jätehuollon ja kiertotalouden hyväksi on kaupunkien kannalta keskeistä. Seututiedon tuottaminen, myös kasvihuonekaasujen päästölaskennan tekeminen on keskeistä, mutta ilmastotyön seurannan ja kehittämisen tavoitteet tulisi tuoda esiin paremmin. Ilmastotyön seuranta ja sen kehittäminen ovat asioita, joita tehdään myös kaupungeissa. Olisi tärkeää tietää HSY:n tavoitteet tarkemmin, jotta voitaisiin arvioida niitä kaupungin kannalta sekä välttää mahdollista päällekkäistä työtä.

HSY:n suunnitelmassa todetaan, että keskeisten strategisten päämäärien lisäksi seutu- ja ympäristötiedossa on tärkeitä prosesseja, joille ei tässä aseteta mitattavia tavoitteita, mutta joita kehitetään aktiivisesti. Vantaan kaupunki pitää tärkeänä HSY:n ilmastoinfon toimintaa, joka tukee Vantaan resurssiviisauden tiekartassa määriteltyjä viestinnällisten ilmastotavoitteiden toteuttamista.

Ympäristöohjelma on tarkoitus liittää toiminta- ja taloussuunnitelman liitteeksi syksyllä 2020. Vantaan kaupunki pyytää saada lausua ympäristöohjelmasta ennen sen hyväksymistä.

HSY:llä on käynnissä älykkäiden järjestelmien ja paikkatiedon hyödyntämisen hankkeita. HSY:n ja jäsenkuntien yhteistyön kehittäminen ja investointi- sekä saneerauskohteiden tietojen ja investointiohjelmien järjestelmällinen välittäminen osapuolten kesken lisää synergiaetuja ja vähentää asukkaiden kokemia katujen ja vesihuoltolinjojen rakennusaikaisia haittoja. Vantaalla on parhaillaan käynnissä maankäytön toimintamalli- ja tietojärjestelmähanke MATTI, jonka 2020 tapahtuvan käyttöönoton myötä Vantaa toimii entistä enemmän kaupunki- ja tietomallipohjaisesti. Molempien osapuolten paikkatietojärjestelmien kehitystyössä on ensisijaisen tärkeitä varmistaa järjestelmien ja tietojen yhteensopivuus ja siirrettävyys jatkossakin mm. avointen rajapintojen kautta.

HSY:n vesihuollon investointistrategian painopisteitä ovat ympäristökuormituksen vähentäminen, vesihuoltojärjestelmän kehittäminen saneeraamalla, kehittyvän ja tiivistyvän yhdyskunnan vesihuollon järjestäminen sekä varautumisen ja jatkuvuuden hallinnan tason parantaminen. Kaikki painopisteet ovat Vantaan kannalta tärkeitä ja investointiohjelman katsotaan tukevan em. strategian toteutumista. Tulevina vuosinakin Vantaan asuntorakentamisessa painottuu asemakaava-alueiden täydennysrakentaminen, mikä osaltaan helpottaa vesihuollon uudisrakentamisen kustannuspaineita, koska tarvittava infra on pääosin jo olemassa.

HSY:n kuntaosuudet ovat pysyneet lähes aiempien vuosien tasolla ja Vantaa hyväksyy vuodelle 2020 esitetyn kuntaosuuden n. 0,904 miljoonaa euroa (n. 0,896 milj. euroa v.2019). Maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimiala ilmoittaa, että ensi vuotta koskevassa rakentamishjelmaluonnoksessa on varauduttu toteuttamaan HSY:lle vesihuollon rakennushankkeita yhteensä noin 8,0 miljoonalla eurolla. Rakentamishjelmassa ei ole otettu huomioon HSY:n toimittamien vesihuollon putkimateriaalien kustannuksia, joita kaupunki ei laskuta HSY:ltä. Investoinnin lisäksi HSY:n tulisi ottaa putkimateriaalien hankinta huomioon omassa talousarviossaan. Lisäksi Vantaa on talousarviossaan varautunut myymään suunnittelu- ja rakennuttamispalveluja HSY:lle noin 1,2 miljoonalla eurolla.

Kuntayhtymien omistajaohjauksen tavoitteet

PKS kaupunginjohtajien kokouksessaan 15.2.2019 hyväksymät kuntayhtymien omistajaohjauksen tavoitteet vuosille 2019 – 2021 ovat:

Yhteiset tavoitteet:

1. Tuottavuuden nousu vähintään 1,5 % / vuosi
2. Tuottavuusmäärittelyn ja -laskennan oltava läpinäkyvä
3. Strategisten tavoitteiden seuranta tehostettava ja vaadittavat korjaustoimet toteutettava riittävän ajoissa
4. Kokonaisinvestoinneista sekä merkittävien hankkeiden toteutumisesta raportoitava jäsenkunnille vuosittain (2 kertaa / vuosi)

Omistajaohjaustavoitteet HSY:n osalta 2020:

5. Vesihuollon osalta tavoitteena tulee olla tariffien reaalisten hinnankorotusten välttäminen
6. Peruspääomalle maksetaan korvausta vuosina 2019–2021
7. Tehostetaan toimenpiteitä vesijohtoverkoston hävikin pienentämiseksi
8. Jätelain uudistuksen vaikutusten arviointi (jätteiden lajittelun tehostaminen ja sen vaikutukset taksoitukseen)

Vantaa katsoo, että yleisellä tasolla HSL:n alustava toiminta- ja taloussuunnitelmaehdotus vuosille 2020–2022 täyttää em. omistajaohjauksen tavoitteet. Tuottavuuden nostoon ja määrittelyn kirkastamiseen on syytä kuitenkin kiinnittää erityistä huomiota. Suoritteiden perusteella myös vesijohtoverkoston hävikki näyttää edelleen olevan edelleen aika korkealla tasolla (20 %).

Päätös:

Hyväksyttiin esitys.

Liitteet:

- Lausuntopyyntö HSY:n alustavasta toiminta- ja taloussuunnitelmaehdotuksesta vuosille 2020–2022
- Alustava toiminta- ja taloussuunnitelma 2020–2022/ Lausuntopyyntö HSY:n alustavasta toiminta- ja taloussuunnitelmaehdotuksesta vuosille 2020–2022
- Ote pöytäkirjasta/Lausuntopyyntö HSY:n alustavasta toiminta- ja taloussuunnitelmaehdotuksesta vuosille 2020–2022

Täytäntöönpano: esitys kaupunginhallitukselle

Muutoksenhakuohje: 3. Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

Vantaa

Lisätiedot:

Henry Westlin puh. 0400 417 436, (etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi)